

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת מצורע ושבט הגדול

• דברי בינה •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והוא אלהכחן. (ידב)
ובזה יש לומר פירוש הכתוב גם כן "זאת תהיה תורת המצורע", שידוע שכל הפרשה הלזו רומזת לתשובה, כדאיתא במדרש ובכל הספרים. והנה הכתוב מבושר ש"ביום טהרתו", שבאותו יום שמעלה על לבבו לטהר עצמו, אזי תיכף ומיד "והוא אל הכהן" - ומובא לכהן, שהוא השם יתברך.
 עמוד עה

• חלקת יהושע •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו.
על פי אמרי א"ז זצלה"ה מאורוב, סגולה להמתקת הדינים, שפלות. וזה "מצורע" מוציא רע, והדרך להמתיק הדינים, הוא על ידי "ביום טהרתו", ענין מקוה, כי מקוה מרמז על שפלות, וכו', אז "והוא אל הכהן" מדת החסד.

ה' נב

• תולדות אדם •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והוא אל הכהן.
הנה בדורות שלפנינו כאשר באו אנשים להצדיק לעורר לבם בדרכי ה', לא היו

צריכים הצדיקים להאריך עמהם בדברי תורה לעורר אותם, כי תיכף ומיד בדברם עמהם דיבורים אחדים, נתעוררו ורוח נכון נתחדש בקרבם. ואפילו משיחת חולין שלהם לקחו לקח טוב, כמאמר חז"ל במדרש שוחר טוב [משלי א] ששקולה שיחת חולין של תלמידי חכמים כנגד כל התורה. וכמו ששמעתי מספרים מרבי אלימלך זצ"ל, שהיה עוסק בין מנחה למעריב בסיפורי מעשיות בדברים פשוטים, וכל אחד ואחד שהיה אז בעת שדיבר דבריו, לקחו לעצמו מוסר, והתעוררו על ידי סיפוריו. וכעת אנו רואים שאנו מדברים על ליבם הרבה דברי תורה בדרכי ה', ואינם פועלים כל כך.

והתירוץ הוא פשוט, כי אז, קודם שבאו אל הצדיק, היו מלאים תורה. נוסף לזה, היו מביאים נגעי לבבם אל הצדיק, וביטלו את עצמם אליו, בלי שום גיאות והתנשאות, לכן היה בנקל להושיעם. לא כן עתה, בעוונותינו הרבים, כי יבואו אל הצדיק בלי שום תורה, רק בגיאות והתנשאות, והאיך נוכל להושיען.

וזה מאמר הכתוב "זאת תהיה תורת המצורע", היינו: 'המוציא רע', וכעין דרשת חז"ל בערכין [טו:]. והוא מי שרוצה להוציא הרע מקרבו ולברר מידותיו, הסדר

ראוי לכתוב 'ויבוא אל הכהן'. אך על ידי שיהרהר בתשובה, ויטהר את דעתו, תתעורר בו תשוקה עצומה אשר תאלצהו לבוא אל הצדיק, וכמו על כנפים תשאהו עד שהוא כאילו הובא בעל כרחו, והבן.

עמוד ריב

• דברי בינה •

ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, וראה הכהן וגו'. (יד ג)

וגם יש לומר, "ויצא אל מחוץ למחנה". היינו, שהצדיק יראה אם האיש הרוצה לשוב ולטהר את עצמו, הוא מתנהג בכל מידותיו בדרך הישר והטוב. כי מה שעובד השם יתברך בעת שהוא לומד ומתפלל אינו כלום - אם אינו בדרך הטוב בכל מדותיו גם כן. וזה "ויצא אל מחוץ למחנה", היינו: בדברים אשר מחוץ לבית הכנסת ובית המדרש - שהוא התנהגותו בכל מידותיו, "אם נרפא נגע הצרעת מן הצרוע". היינו: שעשה תשובה שלימה, ומהפך כל הדברים החיצוניים גם כן לטובה.

אז "וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות". ופירש רש"י ז"ל: לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הזקיקו לטהרתו צפרים, שמפטפטין תמיד בצפצוף קול. היינו: שהצדיק יתקן אותו, וילמדו אשר כל הדיבורים שלו בתורה ותפילה, והן דיבורי הרשות - יהיו הכל בבחינת "צפרים חיות", שיהא הדיבורים בחיות הקדושה וטהרה. וזה "שתי צפרים חיות". כי הצפור הוא צפור דרור, 'שדר בבית כבשדה' [ביצה

הוא: "ביום טהרתו", היינו, שיעסוק בתורה שנקראת "יום", כמ"ש הרבי מלובלין זצללה"ה שנקראת יום, דכתיב [משלי ו כג] 'תורה אור'. וכתיב גם כן [בראשית א ה] 'ויקרא [אלקים] לאור יום' - והיא טהרתו. ואחר כך "והובא אל הכהן", היינו, שיביא נגעיו אל הצדיק, ויבטל את עצמו אליו, ואז ירפא מנגעי לבבו.

עמוד קכה

• ארון עדות •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן ויצא הכהן וגו'. כהן רומז לצדיק הדור, ומצורע רומז לחוטא המלוכלך בעונות ופשעים ר"ל. וצריך לבוא לצדיק הדור שיתקנו, ויחזרנו לשורשו. אולם אנו רואים, שהתינוק שאין בו דעת, בורח מבית הספר ואינו רוצה בתורת רבו. ואך כשמגדיל ומתבונן שהוא טובתו, הוא רץ מעצמו ללמוד תורה. כן החוטא, הוא מחוסר דעת, כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ולכן הוא רוחק מן הקדושה, ואינו יכול לכנוס בגבולו של צדיק. ואך כשמתעורר בו הרהור תשובה, ומתחרט על חטאיו, אז יטהר הדעת שלו להכיר את האמת, ונפשו משתוקקת מאוד לבוא אל הצדיק שילמדנו תורת התשובה איך לתקן מעשיו.

וזהו 'זאת תורת המצורע ביום טהרתו', דוקא, שאך לאחר שמהרהר בתשובה ומטהר הדעת שלו, רק אז יבוא אל הכהן ללמוד ממנו תורת תשובה.

ולכן כתיב: 'והובא אל הכהן', שמשמעו שיהיה מובא על ידי אחרים, והיה

לאחר עבור צרעתו ממנו, כאשר שוב יהיה כאחד האדם, זכור יזכור כל גורמי הנגעים, ויידע כי לא רק בעת שבא הצרה על ראשו, צריך להתבונן ולחפש תרופתו, אלא בכל זמן צריך לקיים השפעת ותוצאת הלימוד מוסר שצריך ללמוד מנגעו על להבא.

לפיכך הובא אל הכהן שהוא קדושה תמידית, שיחדיר ללבו קדושתו ושפלות של אמת מהותית שאינה נפרדת ממנו לעולם, ובזה יובטח לו שלא יחזור עוד לנגעו ולצרתו לעולם חס וחלילה, ויכיר באמת תמיד גם בעת הטובה.

ויח"ך שיושפע עלינו טובה וברכה לדעת נכונה כי ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו, וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בביאת גואלנו גואל צדק כב"א. שבת הגדול תשס"ג

כד], המרמז לאדם שצריך להיות ירא שמים בסתר כבגלו.

עמוד עד

• מבשר טוב •

וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. (יד ד) **ופירש** רש"י "ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת ואזוב - מה תקנתו ויתרפא ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב".

וטעם ציווי הכהן לקחת לאיש המיטהר, דווקא ביום טהרתו עץ ארז ואזוב ושני התולעת, ללמדו מידת השפלות וגורמי מחלת הנגעים והצרעת ותקנתה. כי דווקא בעת שעולה ומיטהר מצרעתו ויוצא ממנה, הוא העת הנכון להחדיר בו הכרת ידיעת אמיתות שפלותו, שתישאר באמתחתו גם

מעשי הצדיקים

ביום טהרתו והובא אל הכהן. (יד ב)

שמעתי בשם אב"ז הרה"ק ר' ירחמיאל זצוק"ל מפשיסחא שאמר שבזמן שחסיד שלו נוסע מיד כשיוצא מביתו ומניח ידו על המזוזה, מרגיש הוא בו ויודע שנוסע איליו. עד כאן שמעתי. וענין זה מרומז בפסוק כאן "והובא אל הכהן, ויצא הכהן", הכוונה שעל ידי שיהיה מובא בהשתוקקות הנ"ל על ידי זה ירגיש הכהן את ההבאה עוד טרם יבוא אליו ויצא לקראתו לתקנו, וזה 'ויצא הכהן'. והבן. (ארון עדות, מצורע ד"ה והנה)

כשנסע תלמיד רבנו הקדוש מלענטשנא זי"ע, ה"ה רבי יצחק ממעזריטש זצללה"ה מלענטשנע, כשהיה עוד בדרך, אמר מרן מלענטשנא לבנו הרה"ק מאוסטרובא זי"ע: אבשר לך בשורה טובה ונעימה, אשר חברך נוסע בדרך לבוא אצלנו. ובנו הרה"ק כששמע זאת נסע נגדו לקבל פניו ולכבדו כראוי לו, ויפגע אותו במקום בדרך, ויהי הדבר לפלא בעיני כל הרואים. (תורת הרה"ק מלענטשנא)

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שלום פרוש ז"ל

תהיה תורת המצרע - התנאי לתורה ומצות - זאת תהיה תורת - הוא להרחיק ממחשבתו, בעת עסקו בהם, את חטאיו ופשעיו - המצרע - מלשון מוציא רע, כי אחרת עלול להימנע מקיום מצות בתואנה שאינו ראוי. (חלקת יהושע)

||| לשבת הגדול |||

• מבשר טוב •

ביאור והבנה בגודל הנס שנעשה ביום זה

וכבר תמהו בענינה של שבת הגדול זו, על שם נס הלזה, הלא נסים ומופתים נוראים היו במצרים בכל המכות והאותות, ומה ראו לקרוא השבת 'שבת הגדול' על שם נס זה בדוקא, שהיו שינייהם קהות ולא יכלו לומר דבר לישראל. - או כפי משמעות דברי התוס' על שם שהרגו הבכורות במצריים מכה רבה, ולכאורה נסים האחרים שנעשו שם גדולים הרבה יותר מנס זה וצ"ע. [וכו'].

והנה בעת יציאת מצרים היו ישראל משוקעים במ"ט שערי טומאה, והיו שוים בדרגתם כמעט כהמצריים, עד ששר של מצרים הי' מקטרג בטענתו הנודעת 'הללו והללו עובדי ע"ז, מה ראו אלו ליגאל יותר מאלו'. ולא היה בידם שום מצוה ואחיזה בקדושה, כאשר הנביא מעיד בהם [יחזקאל טז ז] "ואת ערום ועריה", שלא היה בידם שום מצוה וקדושה להחזיק בהם. אלא אדרבה היו משוקעים במאוד בטומאתה של מצרים ערות הארץ, עד שהעיד מרן האריז"ל בפירושא דקרא "ולא יכלו להתמהמה" [שמות יב לט], שאם היו נשארים במצרים עוד רגע אחד חלילה היו נופלים בשער הנו"ן של הטומאה שאין ממנו תקומה חלילה.

והנה בעשור לחודש הזה נצטוו בבת אחת [שמות יב כא] "משכו וקחו לכם צאן וגו', משכו ידיכם מע"ז וקחו לכם צאן למצוה". כלומר תכלית המצוה וענין

השפעתה על לב ישראל, שעל ידי מקחו של פסח מבעשור, נצטוו בבת אחת בסור מרע ועשה טוב, למשוך ידיהם לגמרי מן הטומאה ורעת הע"ז, ולידבק בהתעלות בקדושה ובהתלהבות קרבן צאן של מצוה, וזו התכלית הנרצה בתועלת השפעתה של המצוה על נפשות ישראל.

ולכאורה לפי עוצם שפל המצב שהיו בו ישראל באותה שעה, הרי לא היו בידם שום כלים להיות להם לכיס ונרתיק להחזיק השפעת המצוה, ולהחדרת אור הקדושה בלבבם, וכיצד זה תפעל ההשפעה ותתקיים תכלית המצוה, למשכם ולהעלותם מעמקי תהום הע"ז, לקראת התקדשותם ביקד יקוד זבח פסח.

אך נראה שבדבר זה גופא היה עיקר החידוש במצות 'משכו וקחו לכם צאן' שבשבת הגדול הלזו, שניתן אז כח מיוחד לישראל להתהפכות מהות נפש הישראלי ברגע אחד. לא רק באפשרות קיום המצוה המעשי, אלא אפילו ברכישת הכלים והכיס, שהם דברים פנימיים התלויים בנפשו של אדם פנימה. - גם בהם ניתן בסגולתם של ישראל כח מיוחד להפוך המידות והרצון בבת אחת לטובה ולקדושה, ובמשיכת ידיהם מהע"ז נתעלו ברגע אחד מבירא עמיקתא לאיגרא רמא.

ובדבר זה נעוץ עיקרו של נס שנעשה לישראל בשבת הגדול, באשר יכלו בבת אחת להרים ראש ולשבור מוטות הטומאה והסט"א ששלטו בהם, ולהדבק עצמם ברום המדריגות של קדושת ישראל וקדושת המצוה והפסח.

שבת הגדול תשס"ד, לוגאנו